

O abordare a regulilor de bază ale comportamentului deontologic al magistratului în Republica Armenia

Vahe Yengibaryan
Director Executiv al Asociației Judecătorilor din Republica Armenia
Doctor în Drept, profesor la Universitatea din Erevan

The Republic of Armenia Code of Judicial Conduct became effective on December 5, 2005. It had been earlier approved by the General Assembly of the Republic of Armenia Association of Judges and endorsed by the Republic of Armenia Council of Court Chairmen.

Then, on May 18, 2007 by National Assembly of the Republic of Armenia adopted the Judicial Code of the Republic of Armenia, which set for some universal articles regarding the Judicial Conduct of the Republic of Armenia.

The rules of judicial conduct shall be binding for all judges. Meantime, it is important to emphasize, that, the rules of judicial conduct prescribed in Judicial Code of the RA are not exhaustive. The General Assembly of Judges may prescribe additional rules of conduct.

According to the Article 90 of Judicial Code of the RA, the following requirements of are concerned with the behavior of the judge acting in his official capacity.

În vederea îmbunătățirii sistemului judiciar și a creșterii autorității instanțelor, în fiecare stat este necesară normarea nu numai a comportamentului participanților la proces, dar și a activității judecătorilor, aspect important și din perspectiva respectării unor principii precum accesul la justiție sau dreptul la un proces echitabil etc.

În Armenia, Codul Deontologic a intrat în vigoare la 05 decembrie 2005,

fiind anterior aprobat de către Adunarea Generală a Asociației Judecătorilor din Republica Armenia și Consiliul Președinților de Instanță.

De asemenea, la 18 mai 2007, și Parlamentul a adoptat acest Cod, care stabilește câteva linii directoare în ceea ce privește conduita magistraților.

În primul rând, trebuie subliniat că aceste reguli sunt obligatorii pentru toți judecătorii. În al doilea rând, un aspect

important îl constituie faptul că aceste principii nu sunt reglementate în mod exhaustiv, Adunarea Generală a Judecătorilor având posibilitatea să prescrie norme suplimentare de conduită.

În conformitate cu articolul 90 din Codul Deontologic, următoarele cerințe trebuie îndeplinite de judecătorul care acționează în calitate sa oficială. Astfel, când exercită atribuțiile, un judecător trebuie :

1) să examineze și să soluționeze cauzele repartizate, cu excepția situațiilor când este incompatibil;

2) pe parcursul soluționării unei cauze, să dea dovadă de profesionalism;

3) să nu permită grupurilor de interese, publicului sau temerii de a fi criticat să-l influențeze;

4) să solicite tuturor celor care sunt prezenți în ședință de judecată să respecte ordinea și regulile de etică;

5) să afișeze o atitudine calmă, demnă, blândă față de toate persoanele cu care judecătorul vine în contact în calitate sa oficială. Un judecător trebuie să solicite o astfel de atitudine din partea personalului instanței și altor persoane care sunt sub conducerea sau supravegherea sa;

6) să își îndeplinească îndatoririle într-o manieră imparțială. Atunci când acționează în calitate sa oficială, un judecător trebuie să se abțină de la exprimarea prin cuvinte sau fapte a unor prejudecăți sau de a lăsa o astfel de impresie. Astfel de părtinire include o prejudecată cu privire la anumite persoane ori cea bazată pe rasă, sex, credință, origine etnică, handicap fizic, vârstă, statut social, precum și alte caracteristici similare. Acest alineat nu interzice instanței să se refere la rasa, sexul, credința, originea etnică,

Regulile prevăzute de Codul deontologic nu sunt reglementate în mod exhaustiv, dar au caracter obligatoriu pentru toți judecătorii.

handicapul fizic, vârsta, statutul social, precum și la alte caracteristici similare, dacă acestea sunt supuse controlului jurisdicțional;

7) să monitorizeze și să nu permită nici o părtinire din partea personalului instanței și a altor persoane aflate sub conducerea sau supravegherea judecătorului;

8) să judece într-un termen rezonabil, evitând întârzieri inutile;

9) să gestioneze eficient fondurile instanței, evitând costurile inutile;

10) să respingă costurile judiciare care nu corespund cu valoarea lor rezonabilă;

11) să se abțină de la exprimarea publică a opiniei cu privire la orice caz, examinat sau ce urmează a fi analizat. Un judecător trebuie să se abțină de la exprimarea opiniei sale non-public, în cazul în care acesta poate interfera cu examinarea cauzei. Un judecător trebuie să solicite un astfel de comportament și personalului instanței și celor aflați sub conducerea sau supravegherea sa. Acest alineat nu interzice unui judecător să facă declarații publice în ceea ce privește îndatoririlor sale oficiale sau să informeze publicul în legătură cu procedura de examinare a fiecărui caz în instanță. Acest alineat nu se aplică, în cazul în care judecătorul acționează ca o parte la un caz;

12) dincolo de exercitarea autorității judiciare, nu poate să publice și să utilizeze informațiile non-publice, care au devenit cunoscute, ca urmare a funcțiilor sale oficiale, cu excepția cazului în care legea prevede altfel. Un judecător trebuie să dea oricărei persoane cu un interes în respectiva cauză sau avocatului său posibilitatea de a-și exercita dreptul de a fi audiat de instanța de judecată, în condițiile prevăzute de lege. Cu excepția limitelor de examinare judiciară, un judecător nu poate solicita în mod autonom dovezi sau să investigheze faptele legate de o cauză pendinte

Un judecător nu poate iniția, permite sau lua în considerare comunicarea cu o parte sau avocatul său în lipsa celeilalte părți sau a avocatului său (denumite în continuare comunicare “ex parte”). Un judecător nu trebuie să comunice cu orice altă persoană, fără participarea părților din proces, în cazul în care astfel de comunicări sunt necesare pentru cauza examinată de către acesta.

Excepții de la această regulă vor fi permise numai în următoarele cazuri:

1) Atunci când circumstanțele fac necesare astfel de comunicații ex parte pentru scopuri logistice, cum ar fi atingerea unui acord cu privire la data și ora a ședinței, de exemplu, sau pentru alte situații de urgență similare, cu condiția ca acestea să nu se referă la fondul cauzei, să nu creeze un avantaj procedural vreunei părți, iar judecătorul să comunice imediat conținutul comunicărilor celeilalte părți, permițându-i să răspundă;

2) În situația în care judecătorul cere opinia unui expert care nu are un interes în soluționarea cauzei, cu condiția că părțile să fie notificate cu privire la identitatea expertului și să aibă

posibilitatea să își exprime opiniile cu privire la concluziile expertului;

3) Atunci când judecătorul se consultă cu alți judecători sau cu personalul instanței, care are atribuția de a-l ajuta în exercitarea competențelor judiciare. În cazul în care comunicarea ex parte are loc între judecătorii din diferite instanțe judecătorești implicați în ascultarea aceluiași caz, conținutul de comunicării va fi notificat părților;

4) Când comunicarea *ex parte* este expres prevăzută de lege. Restricțiile prevăzute la punctul 5 din prezentul articol se aplică atât comunicărilor oral, cât și scrise. Când comunicarea ex parte, interzisă în temeiul articolului 5 din prezentul articol, a avut loc independent de voința judecătorului, acesta trebuie să informeze imediat partea care nu este implicată cu privire la conținutul acesteia.

Un judecător trebuie să supravegheze respectarea acestor restricții de către personalul instanței și de alte persoane aflate sub conducerea sau supravegherea sa. Când exercită funcții logistice, președintele instanței și fiecare judecător trebuie să le îndeplinească corespunzător, fără nicio prejudecată, asigurând un nivel adecvat de competență. Ei trebuie, dacă este necesar, să coopereze cu ceilalți judecători și personalul instanței. Președintele instanței și judecătorul trebuie să solicite o astfel de atitudine din partea personalului auxiliar al instanței.

De asemenea, am dori să menționăm și alt domeniu de aplicare al acestor reguli, aflate în legătură cu activitățile non-oficiale ale judecătorilor.

Astfel, în conformitate cu articolul 89 din Codul Deontologic al Republicii Armenia, acestea sunt următoarele:

a. În orice activitate, un judecător trebuie să evite un comportament care subminează reputația sistemului judiciar sau care nu este adecvat și trebuie să evite lăsarea unei astfel de impresii.

b. Un judecător nu trebuie să permită familiei sale, relațiilor sociale sau de altă natură să influențeze exercitarea competențelor sale în instanță, în orice mod.

c. Un judecător nu trebuie să dea impresia că o altă persoană poate să îl influențeze în virtutea relațiilor familiale, sociale, oficiale sau de alta natură.

d. Un judecător nu trebuie să își utilizeze reputația în beneficiul său sau al altei persoane.

e. Un judecător nu poate emite o garanție personală în temeiul Codului de procedură penală.

f. Un judecător nu poate să facă o descriere a caracteristicilor unei persoane în cadrul unei proceduri civile, administrative sau penale, cu excepția situației în care judecătorul face acest lucru într-un act judiciar.

g. A judecător nu poate fi membru al unei organizații care instigă la animozitate și discriminare pe motive de rasă, sex, origine etnică, credință sau alte caracteristici, sau al unei organizații care desfășoară activități interzise prin lege. Nu este considerată o încălcare a acestei interdicții calitatea de membru în organizații religioase sau asociații profesionale.

h. Un judecător nu poate fi în nici un fel să ia parte la strangerea de fonduri pentru proiecte sociale, caritabile, culturale, educaționale sau pentru alte beneficii publice. Mai mult, un judecător nu poate permite ca reputația sa să fie utilizată în acest scop. Această dispoziție nu limitează dreptul judecătorului de a face donații pentru astfel de proiecte

i. Un judecător are dreptul să propună unei organizații să aloce fonduri pentru proiecte legate de drept, legislație și administrarea justiției, cu condiția ca instanța la care funcționează să nu fie implicată într-o cauză legată de interesele unei astfel de organizații.

Vorbind despre conduita deontologică, în legătură cu activitățile non-oficiale ale judecătorilor, în Codul, care a intrat în vigoare la 5 decembrie 2005, se regăsesc norme mai eficiente, în special articolele 19-26 sunt destinate acestui scop.

Art. 19. Un judecător nu trebuie să utilizeze reputația unui reprezentant al unui organ judiciar pentru a promova interesele sale sau de familie sau alte interese legate de el sau de familie.

Comentariu. Încrederea publicului în sistemul judiciar și percepția publică a imparțialității puterii judiciare depind în mare măsură de comportamentul fiecărui judecător- comportamentul personal al judecătorului, nu numai în activități oficiale. Comportamentul de zi cu zi al unei persoane care deține funcția de judecător, inclusiv activitățile non-judiciare ale acestuia, sunt, de asemenea, sub control public. Judecătorii trebuie să respecte legile și normele etice. Un judecător trebuie să respecte Constituția și legile statului, precum și drepturile și libertățile celorlalți. În timpul activităților non-judiciare, de asemenea, un judecător nu trebuie să permită ca reputația funcției să se diminueze, pentru că opinia publică referitoare la capacitatea sa de a acționa ca un judecător imparțial este formată ca urmare a percepției combinate cu privire la

activitățile judiciare și non- judiciare și conduita sa.

Acest comentariu al articolului 19 din Codul Deontologic este menit să ofere judecătorilor exemple de comportament recomandat și autorizat în exercitarea intereselor personale, familiale sau conexe, precum și să îi ghideze în activitățile din afara instanței, care ar fi considerate necorespunzătoare în exercitarea funcției și ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

Comentariul asupra articolului 1 din Codul Deontologic a clarificat faptul că judecătorii trebuie să afișeze standarde înalte de conduită, pentru a asigura încrederea publicului în sistemul judiciar. Regula 2 se referă la conceptul de conduită decentă a judecătorilor. În conformitate cu articolul 5, judecătorii trebuie, în mod conștient și voluntar, să adopte astfel de restricții care să îi facă să fie percepuți ca fiind politicoși, echilibrați și echitabili. Prin urmare, regula de față ar trebui să fie luată în considerare împreună cu comentariile referitoare la Regula 2-5. Judecătorii trebuie să adopte anumite restricții nu numai în timpul exercitării funcției, dar și al activităților extra-judiciare, deoarece activitățile judecătorului care vizează administrarea justiției trebuie să prevaleze asupra altor activități. Aceasta rezultă din interpretarea art. 19, în sensul că judecătorii sunt obligați să se asigure că membri familiilor lor și cei apropiați adoptă un astfel de comportament care nu ar arunca nicio îndoială rezonabilă cu privire la capacitatea judecătorului de a acționa în mod imparțial și nici nu discreditează poziția și reputația magistratului.

În sensul prezentului articol, "membru de familie al judecătorului" se referă la un părinte, soț / soție, copil

sau frate/soră, care gospodărește împreună cu judecătorul. Noțiunea de "persoană care are legătură de sânge cu judecătorul" ar trebui să fie înțeleasă ca fiind ruda până la gradul trei de rudenie de sânge cu judecătorul (a se vedea articolul 15).

Atunci când un judecător încearcă să se protejeze pe sine, un membru al familiei sale, rude sau bunurile unei cunoștințe sau interese personale, el nu poate folosi reputația sa de a fi un reprezentant al sistemului judiciar sau influența pe care o are în virtutea funcției, deoarece acest lucru ar pune în pericol independența sistemului judiciar și încrederea publicului în sistemul judiciar. Un judecător nu trebuie să permită legăturilor de familie, de prietenie, sociale, politice sau de altă natură să influențeze comportamentul său judiciar.

Un judecător nu poate interfera cu activitatea altui judecător sau al unui reprezentant al administrației locale sau statale, în cauzele ce îl privesc pe judecător, un membru al familiei sale sau o rudă; un judecător nu poate solicita sau cerere un tratament special. În plus, un judecător nu poate primi beneficii personale prin utilizarea poziției sale. În temeiul prezentului articol, un judecător nu poate fi un avocat (chiar și pro-bono), un consultant juridic, administrator, cu excepția cazurilor în care sunt implicați membri ai familiei sale și persoanele aflate sub tutela sa, cazuri în care judecătorul hotărăște, fără nici un fel de compensație

Atunci când un judecător este obligat să se angajeze într-o cauză personală sau în cadrul unui litigiu de drept civil, acesta trebuie să se asigure că această implicare nu împiedică îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor oficiale ale judecătorului.

Un exemplu de conduită judiciară necorespunzătoare este atunci când un judecător încearcă să folosească poziția sa pentru a obține un tratament privilegiat în cazul în care acesta a încălcat regulile de circulație, normele de mediu sau de dezvoltare urbană sau a normelor de protecție a animalelor ori în cursul procedurilor administrative inițiate din alte motive. Un judecător nu poate folosi poziția sa, în perspectiva “unui tratament special” pentru membrul familiei sale sau pentru o rudă în cadrul unei proceduri administrative, penale, civile.

Un judecător trebuie să fie precaut atunci când afișează un interes în propria cauză, deoarece poate fi percepută de către cel care conduce procedura ca impunând un tratament special. Un judecător nu poate îndeplini o cerere a unei cunoștințe de a solicita unui debitor al acesteia, pe baza unui document care confirmă existența unei datorii, să plătească imediat datoria. Un alt exemplu de conduită necorespunzătoare este atunci când judecătorul trimite “scrisori” cu antetul oficial al instanței pentru rezolvarea afacerilor personale.

Un judecător trebuie să evite folosirea activelor instanței (vehicul, calculator etc.) în scopuri non-oficiale. Un judecător nu poate utiliza facilități instanței în scopul organizării afacerilor sale cu caracter personal. Pentru oricine, inclusiv un membru al familiei sale, judecătorul nu poate emite o garanție personală premergătoare procesului penal.

Un judecător poate deține o poziție într-o organizație non-profit, cu condiția ca munca asociată cu o astfel de poziție să se realizeze fără nici o compensație și poziția să nu implice gestionarea resurselor financiare, executarea

contractelor civile în numele organizației și protecția intereselor financiare ale organizației în fața organismelor guvernamentale centrale și locale, iar deținerea acestei poziții să nu creeze posibilitatea de a contesta activitatea judecătorului.

În contextul activităților non-oficiale, este important de menționat că judecătorii nu sunt politizați: un judecător nu poate fi un lider sau membru al niciunui partid politic, să facă discursuri publice în favoarea unui partid politic sau a unui candidat pentru orice funcție ce nu are legătură cu sistemul judiciar, să își exprime opiniile sale pentru sau împotriva, să facă discursuri sau orice alte declarații publice în sprijinul unui partid politic, să exprime public opinia cu privire la calitățile personale ale unui candidat sau să organizeze colectarea de fonduri. Codul nu prevede nicio limitare în acest domeniu cu privire la membri familiei judecătorului, deoarece aceștia din urmă sunt liberi să aibă o carieră politică. Cu toate acestea, un judecător trebuie să se comporte în așa fel încât să se asigure că poziția politică a membrului familiei sale nu lasă impresia de conduită necorespunzătoare a sa.

Conduita judecătorului, chiar dacă are loc în afara îndeplinirii îndatoririlor oficiale, poate arunca o îndoială rezonabilă asupra capacității sale de a acționa în mod imparțial, în cadrul atribuțiilor sale judiciare.

Exemple de încălcări ale acestei reguli.

În timpul conducerii unui vehicul sub influența băuturilor alcoolice, un judecător este oprit pentru încălcarea regulilor de circulație și se prezintă el însuși ca fiind judecător în fața agentului. Într-un alt caz, el prezintă

legitimația, fără a spune nimic ofițerului de poliție rutieră.

Un judecător contactează un alt judecător ce soluționează o cauză în care este implicată o rudă a sa și îi spune că nu crede că ruda sa a comis fapta de care este acuzat.

Un judecător a trimis o notificare către un debitor al unei cunoștințe și îl invită la instanța sa, chiar dacă o cauză civilă nu este pendinte.

Un judecător a declarat că un mare om de afaceri este un om cu autoritate și că opinia sa este importantă .

În administrația orașului, judecătorul a luat parte la discuțiile cu privire la valoarea impozitelor și taxelor locale și a exprimat opinia sa cu privire la această problema.

Un judecător a oferit consultanță juridică unei cunoștințe și a pregătit cererea pentru a fi depusă în instanță.

Un judecător a declarat în timpul unei recepții că nu se poate face nici o afacere, fără știrea lui.

Art. 20. Judecătorul trebuie să aibă respect față de principiul publicității procesului și să nu împiedice publicul sau mass-media să primească și să disemineze informațiile, în conformitate cu legislația, cu excepția cazului în care este evident că exercitarea acestui drept de către aceștia este folosită pentru a obstrucționa activitatea Curții sau pentru a exercite o influență nelegală asupra deciziei instanței.

Comentariu. Societatea civilă este dornică să fie informată cu privire la ceea ce se întâmplă în cadrul sistemului judiciar. Mass-media are un rol tot mai important în construirea și consolidarea încrederii în sistemul

judiciar. Constituția Republicii Armenia protejează dreptul oricărei persoane la o audiere publică , pentru ca drepturile încălcate să fie restaurate, iar acuzațiile aduse împotriva sa să fie examinate de un tribunal imparțial și independent, într-un termen rezonabil, în condiții egale, cu respectarea tuturor cerințelor echității.

Audierea publică din cazuri este o cerință procedurală și un element al dreptului la un proces echitabil. Orice abatere de la această cerință echivalează cu o încălcare a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Publicul și mass-media au dreptul de a participa la ședința de judecată și de a primi de la instanțe și de a disemina de informații în conformitate cu legile

Ca un principiu primar, ședințele de judecată sunt deschise pentru public. Cu toate acestea, Constituția Armeniei prevede unele cazuri în care instanțele pot restricționa participarea mass-mediei și a publicului, pe parcursul întregii ședințe sau doar parțial, din motive de morală publică, de ordine publică, securitate națională sau de protecție a vieții private a părților sau a intereselor justiției.

Această dispoziție constituțională presupune că judecătorii trebuie să asigure publicitatea procesului, iar, în cazul restricționării acesteia, să ia decizii rezonabile și justificate. Un judecător trebuie să fie tolerant cu reprezentanții mass-media. Un judecător nu poate interzice participarea mass-media sau publicului în cadrul ședinței, pentru simplul motiv că nu a fost informat în prealabil de participarea acestora sau ca nu are legături personale prietenoase cu media, ori pentru motive similare.

Pot exista cazuri în care un reprezentant media să dorească să dezinformeze în mod intenționat și să submineze interesele justiției.

Dacă un judecător dispune de suficiente informații credibile care arată că un reprezentant mass-media intenționează să obstrucționeze activitatea normală a instanței sau în cazul în care aceste informații au fost publicate în scopul de a influența judecătorul, ori dacă s-a publicat declarațiile martorilor înainte ca alți martori să fie audiați, atunci judecătorul poate, printr-o decizie motivată în scris, să limiteze dreptul jurnalistului de a primi și difuza informații, deoarece interesul justiției este țelul suprem spre care aspiră sistemul judiciar.

În orice caz, un judecător nu poate limita dreptul de acces la actele legale care au intrat în vigoare.

Sistemele judiciare din țările democratice au un judecător-purtător de cuvânt responsabil de relațiile cu mass media sau un angajat al instanței, cu condiția ca persoana cu o astfel de funcție să fie tolerantă, echilibrată și competentă. Persoana responsabilă de relațiile cu media poate comenta cu privire la stadiul unui caz, întâzieri de audieri și alte aspecte ale cauzei pendinte în fața instanței.

Un judecător nu este în niciun fel obligat să comenteze cu privire la orice cauză pendinte în fața lui. Această regulă sugerează interdicția de a face comentarii cu privire la cauzele aflate pe rol, inclusiv din partea mass-media, limitând astfel de contacte la scopul audierilor.

Exemple de încălcări ale acestei reguli.

Un judecător a declarat că nici un reprezentant al revistei X nu are nimic de-a face în curtea sa și că nu va tolera prezența lor.

Un judecător a avut un interviu telefonic cu un reprezentant al mass-media și, în timpul interviului, a exprimat opinia sa față de o parte din cauză: Interviul a fost publicat ulterior într-un ziar.

Art. 21. Judecătorul nu poate în mod public, dincolo de activitatea sa profesională, să exprime îndoeli cu privire la actele finale judiciare sau acțiunile colegilor.

Comentariu. Scopul prezentului articol este de a consolida încrederea publicului în sistemul judiciar și pentru a asigura funcționarea independentă și imparțială a sistemului judiciar.

Ca tip de act juridic, actele judiciare, la intrarea în vigoare, în conformitate cu procedura prevăzută de lege, devin obligatorii pentru organele guvernamentale de stat și locale și pentru cetățeni. Nerespectarea intenționată a unor acte judiciare care au intrat în vigoare este o crimă împotriva justiției. În cazul în care regula este examinată în această lumină, devine clar de ce nu este permis ca judecătorul să-și exprime public, în afara activității profesionale, o îndoială despre un act de justiție care a intrat în vigoare în mod legal, și de ce o asemenea îndoială trebuie să fie considerată o încălcare a Codului Deontologic.

În Republica Armenia, justiția este realizată prin încercarea de a decide în cazuri legate de litigii civile și economice cu privire la libertățile omului, interesele legitime și drepturile civile, precum și la drepturile și interesele legitime ale statului și persoanelor juridice, de a decide în cazuri legate de încălcări administrative, precum și în cauze penale prin condamnarea persoanelor vinovate

sau achitarea celor care nu au comis o crimă. Încrederea în justiție este încălcat, în cazul în care chiar și un reprezentant al sistemului judiciar își exprimă public îndoieli cu privire fie la un act de justiție, fie la acte ale colegilor judecători.

Acest articol nu se aplică la revizuirea actelor judiciare care au intrat în vigoare în cazurile prevăzute de lege, atunci când judecătorii de la o instanță superioară efectuează o reexaminare ex officio a actelor emise de o instanță inferioară.

Această interdicție nu se referă numai la actele întocmite în cazurile examinate de către judecător, dar, de asemenea, la actele judecătorești pronunțate în cauze soluționate de alte instanțe.

Deși textul literal al articolului este despre acte judiciare care au intrat în vigoare (acte judiciare definitive), acesta ar trebui să fie interpretat în sensul larg. Trebuie să se aibă în vedere faptul că un judecător nu poate să facă declarații publice despre cazuri pendinte în fața oricărei instanțe, cu excepția situației în care judecătorul este parte la un astfel de caz.

Cu alte cuvinte, un judecător trebuie să se abțină de la orice comentariu public, atât timp cât este un caz pendinte în fața unei instanțe și o soluție finală nu a fost adoptată. Orice comentariu public făcut de către un judecător poate influența rezultatul cauzei sau să restricționeze un proces echitabil în alte moduri.

Dacă judecătorul a fost implicat personal într-un proces ca o parte în cauză, atunci aceasta norma nu-i interzice să facă declarații cu privire la procedurile din acest caz. Judecătorul are apoi dreptul de a face observații cu privire la proces, la probleme de drept

și argumente, și să prezinte opiniile sale sau ipoteze cu privire la rezultatul probabil al cazului.

“Acțiunile colegilor” includ toate acțiunile judiciare și funcțiile efectuate pe parcursul procedurii judiciare, inclusiv orice act sau decizie intermediare luate în timpul procesului. Un judecător trebuie să respecte personal normele de conduită și să se asigure că proprii colegii, de asemenea, le respectă, având în vedere interesele justiției. Odată ce un act de justiție a intrat în vigoare în mod legal, orice dubiu exprimat în mod public cu privire la conținutul actului și activităților magistraților ar contrazice interesele justiției.

Există o excepție de la această regulă în scopuri pedagogice și de analiza științifică a erorilor judiciare, care facilitează dezvoltarea și perfecționarea legii. În ceea ce privește prelegerile sau documentele care conțin trimiteri la cazuri încă pendinte, nu este permis să se facă publice astfel de cazuri.

Exemple de încălcări ale acestei reguli.

Un judecător a declarat public că el știa pe unul dintre martori ca fiind mincinos și că el era sigur că a comis sperjur.

Un judecător a anunțat că o hotărâre a fost nedreaptă și că sentința a fost prea severă sau, evident, prea indulgentă.

Un judecător a anunțat că o hotărâre nu ar fi fost luată, dacă oficialul X nu l-ar fi influențat pe judecător.

Un judecător a anunțat că decizia privind admiterea unei cereri a fost o încălcare a legii.

Un judecător a anunțat că, dacă el ar fi fost judecător într-un caz, ar fi eliberat imediat persoana în cauză.

Un judecător a declarat, în legătură cu un caz definitiv, că o hotărâre diferită ar fi fost luată, dacă completul de judecată ar fi efectuat o examinare la fața locului a probelor fizice.

Art. 22. Un judecător trebuie să facă toate eforturile posibile pentru a cunoaște interesele financiare ale sale sau ale familiei, pentru a nu pune în pericol funcția de administrare a justiției.

Comentariu. Această regula este destinată a construi încrederea în principiile constituționale de administrare a justiției, inclusiv independența justiției. În conformitate cu această normă, un judecător trebuie să fie informat în mod rezonabil asupra intereselor financiare ale sale și ale membrilor familiei sale.

“Interesele financiare ale membrilor familiei judecătorului” înseamnă interesele financiare ale judecătorului, soțului / soției sau ale celor care locuiesc împreună cu acesta, respectiv părinți și copii .

În conformitate cu procedura definită de lege, judecătorii prezintă agențiilor declarația de impozitare a veniturilor, precum și declarațiile de proprietate. Declarațiile sunt depuse pentru perioada de raportare regulată, de aceea, se presupune că judecătorul devine informat cu privire la fondurile și veniturile persoanelor afiliate cu ei, cel puțin o dată pe an. Judecătorii au obligația de a desfășura activități financiare și de a gestiona investițiile lor în așa fel încât să reducă la minimum posibilitatea de a fi recuzați.

Participarea unui judecător în afacerile financiare ale familiei este limitată: judecătorii nu își pot asuma funcțiile de conducere de zi cu zi sau

să fie antreprenori unici sau participanți la societățile economice și cooperative de comerț, deoarece o astfel de participare presupune în mod rezonabil utilizarea poziției oficiale a judecătorului sau a reputației sale, iar o astfel de participare ar face judecătorul să fie implicat în gestionarea sau administrarea societății.

În cazul în care încheie contracte de drept civil privind gestionarea investițiilor sale personale (cum ar fi leasing imobiliar, folosință gratuită etc.), un judecător ar trebui să fie preocupat dacă executarea unor astfel de tranzacții aruncă vreo umbră de îndoială rezonabilă cu privire la capacitatea acestuia de a acționa imparțial în instanță, subminează reputația magistratului sau obstrucționează performanța judecătorului în realizarea atribuțiilor sale. Un judecător trebuie să se asigure că participarea sa în afacerile financiare ale familiei nu conduce la abuzul de reputația oficială și nu afectează îndeplinirea îndatoririlor sale.

În limite rezonabile, un judecător trebuie să fie informat de membrii familiei sale cu privire la cadourile de mare valoare primite, la bunurile succesoriale dobândite, la renunțările la pretenții, la activele vândute la prețuri scăzute, la împrumuturi cu rate ale dobânzii mult sub ratele practicate sau la utilizarea gratuită a activelor altora. Judecătorii trebuie să ceară ca, în acceptarea de cadouri sau intrarea în tranzacțiile financiare, membrii familiei sale să se abțină de la acte ce subminează reputația sa.

Conceptul de “cadou” a fost deja explicat în conformitate cu articolul 17.

Art. 23. Un judecător, ca orice alt cetățean, are dreptul la libertatea de

exprimare, de credință, și de asociere în asociații și alte organizații publice. Cu toate acestea, în exercitarea acestor drepturi, judecătorul trebuie să se comporte într-un mod care va susține demnitatea de judecător și nu va da naștere unor îndoeli cu privire la independența și imparțialitatea organelor judiciare

Comentariu. Există diferite moduri în care influența (presiunea) poate fi exercitată asupra unui judecător-publice, partizane, corporale, de familie și prietenie. În mod normal, judecătorilor le este interzis apartenența la partidele politice. Constituția spaniolă interzice categoric ca judecătorii să fie membri ai partidelor politice sau sindicatelor. În SUA, judecătorii federali trebuie să se abțină de la activități politice, care pot lăsa impresia de părtinire politică sau lipsă de onestitate. Judecătorii francezi trebuie să se abțină de la orice activitate politică sau discuție, ei nu își pot exprima nicio opinie asupra sistemului și metodelor de guvernare, nici să se angajeze în orice acțiune politică. În Republica Armenia, de asemenea, judecătorii nu sunt politizați și trebuie să își mențină neutralitatea politică și auto-constrângerea.

Constituția prevede restricții privind libertatea de asociere și libertatea de a crea partide pentru armată, poliție și procurori, precum și pentru judecători și membri ai Curții Constituționale. Pentru ca un judecător să poată să ia o decizie imparțială într-un caz, precum și pentru ca decizia să fie percepută ca fiind dreaptă, judecătorul trebuie să își exercite dreptul la libertatea de exprimare, credință și de asociere în

asociații și alte organizații non-guvernamentale cu grija, pentru a nu prejudicia încrederea publică în independența și imparțialitatea justiției.

Judecătorii participă direct la exercitarea autorității publice și sunt responsabili pentru protejarea intereselor de stat comune. În ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor sale oficiale, dreptul unui judecător la libertatea de exprimare este supus anumitor limitări, care trebuie să fie prevăzute de lege și necesare într-o societate democratică pentru asigurarea respectării reputației și integrității sistemului judiciar.

Un judecător poate participa la alegerile locale și centrale doar ca alegător, un judecător nu poate participa la campania pre-electorală. Un judecător nu poate fi membru al unei organizații formate pe bază religioasă, etnică sau discriminare rasială, ori al unei asociații ce se bazează pe regionalitate, origine sau alte principii similare.

Aceasta include calitatea de membru sau participarea la evenimente organizate de organizațiile menționate mai sus și de cluburi cu un scop similar.

Înainte de a deveni membru al unei organizații sau să accepte invitația de a participa la o adunare, judecătorul ar trebui să se întrebe dacă organizația este o expresie a discriminării rasiale, religioase, sexuale sau etnice și dacă activitățile sale au fost suspendate sau interzise.

Totuși, trebuie avut în vedere faptul că un judecător nu poate fi complet izolat de societate: un judecător trebuie să fie conștient de evoluția societății civile în țara sa și să își exprime ideile și principiile cu privire la dezvoltarea societății și la îmbunătățirea legii și sistemului judiciar. Cu toate acestea,

judecătorul ar trebui să exercite dreptul la libertatea de exprimare cu precauție pentru a evita să fie percepută ca părtinitoare sau necorespunzătoare.

Exemple de încălcări ale acestei reguli.

În cursul audierii într-un litigiu de dreptul familiei, judecătorul a declarat: « Dacă te-ai fi alăturat organizației religioase X, aceste lucruri nu s-ar fi întâmplat cu familia ta ».

După audierea unui martor în instanță, judecătorul a declarat că el nu crede martorul, deoarece «toți adulții și copiii spun minciuni în localitatea în care martorul s-a născut ».

Art. 24. Un judecător poate adera la asociații ale judecătorilor sau să participe la alte organizații care reprezintă interesele judecătorilor și, în mod liber, să se implice în activitățile prevăzute de statutele acestor organizații.

Comentariu. Sistemul judiciar este autonom, iar auto-guvernarea sistemului judiciar se realizează prin organismele prevăzute de legislație. Judecătorii pot forma și adera la o asociație care să le reprezinte interesele, să dezvolte profesionalismul și să apere statutul lor. În cadrul sistemului judiciar, asociații și comitete care poartă nume diferite pot fi create și să funcționeze. Indiferent de numele lor, asociațiile profesionale, în orice jurisdicție, sunt menite să îmbunătățească profesionalismul judecătorilor, respectarea drepturilor lor.

În Republica Armenia, cel mai mare organism de auto-guvernare judiciar este Adunarea Generală a Judecătorilor, care a creat Asociația Judecătorilor din Republica Armenia, o organizație non-guvernamentală, la

care orice judecător poate adera ca membru, prin depunerea unei cereri scrise. Astfel, procedura de a deveni membru a fost accelerată.

Judecătorii ar putea fi nominalizați în Consiliul Justiției sau în Consiliul de Conducere al Asociației Judiciare. Judecătorii pot alege și pot fi aleși în organizațiile care le reprezintă interesele și în organismele de auto-guvernare. În acest proces, ei pot efectua în mod liber campanii și să țină discursuri publice. Cerința de a nu fi politizat nu este încălcată, în cazul în care asociațiile profesionale ale judecătorilor sau organele judiciare de auto-guvernare organizează dezbateri profesionale sau emit avize sau declarații publice privind adoptarea actelor normative sau legate de activitatea judiciară.

Judecătorii sunt liberi să efectueze acte prevăzute de legile asociațiilor profesionale, pentru că astfel de legi nu pot contrazice principiile constituționale, cum ar fi separarea de celelalte ramuri ale puterii și respectul pentru interesele justiției. Cu toate acestea, chiar și această libertate ar trebui să fie restricționată, în sensul că judecătorii nu pot exprima nici o lipsă de respect față de lege sau de ordinea constituțională în cadrul asociațiilor. Organele judiciare de auto-guvernare, de asemenea, nu pot îndeplini niciun act care ar putea submina reputația statului sau a sistemului judiciar.

Art. 25. Pe lângă îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor profesionale, un judecător poate:

▪ să țină discursuri și prezentări, să scrie și să participe la activitățile privind dreptul, sistemul juridic, precum și punerea în aplicare a legilor ;

- să apară la audieri publice ale organismelor oficiale și, la cerere, să dea sfaturi publice funcționarilor unor astfel de organisme pe probleme legate de drept, de sistemul juridic, de punerea în aplicare a legilor, sau de alte aspecte conexe, în măsura în care este privită ca reprezentând utilizarea cunoștințelor și expertizei judecătorului

- să servească în calitate de membru al unui organism oficial, a unei instituții de stat sau al unui organism consultativ, cu excepția cazului în care calitatea de membru ar contrazice principiile de independență, imparțialitate și neutralitate politică a unui judecător

- să se angajeze în procesele care vizează elaborarea unei legislații referitoare la sistemul judiciar

- să se angajeze în alte activități, atâta timp cât acestea nu afectează demnitatea organului judiciar sau a judecătorului.

Comentariu. Ar trebui să se aibă în vedere că această regulă prescrie că "în afară de îndeplinirea corectă a sarcinilor profesionale" orice angajament în altfel de activități nu trebuie să împiedice activitățile oficiale ale judecătorului în domeniul justiției.

Indiferent dacă un judecător ia parte la evenimentele dedicate sistemului juridic sau legii, el sau ea trebuie să fie întotdeauna conștienți de tendințele de dezvoltare în dreptul internațional. Un judecător trebuie să aibă grijă să își îmbunătățească cunoștințele sale profesionale și performanța. Un judecător este poziționat ca un individ care aplică legea, ale cărui activități cotidiene de interpretare și umplere a lacunelor legii substanțiale și

procedurale pot facilita dezvoltarea dreptului și administrarea justiției.

În limitele permise de volumul de lucru al judecătorilor, activitățile judiciare enumerate în această regulă ar trebui să fie încurajate. Judecătorii pot lua parte la astfel de evenimente pe cont propriu sau prin intermediul baroului, a asociațiilor profesionale sau al oricărui grup implicat în reformarea legii. În cazuri specifice, având în vedere disciplina de muncă sau contextul participării, judecătorul trebuie să se consulte sau să informeze pe președintele instanței sale sau al comitetului de etică al Consiliului Curții Președinților.

Atunci când un judecător participă la audieri deschise din cadrul organismelor publice și le dă sfaturi cu privire la drept, sistemul juridic, precum și administrarea justiției, el trebuie să își amintească faptul că acționează în calitate sa de judecător, care își prezintă cunoștințele și expertiza juridică; în acest situație, judecătorul trebuie să conceapă și să livreze discursul său public în așa fel încât să fie perceput ca un judecător corect, având grijă să evite încălcarea prezentului Cod, abținându-se de la discutarea oricărei probleme politice, să nu exprime nicio suspiciune cu privire la acte judiciare, care au intrat în vigoare sau cu privire la decizii ale colegilor judecători.

Judecătorii pot participa la procesul de dezvoltare a legislației privind sistemul judiciar, atât prin intermediul asociațiilor lor profesionale, cât și pe baza invitațiilor individuale.

Participarea judecătorilor în alte programe educaționale și de formare, conferințe, ateliere de lucru ale avocaților ar trebui să fie încurajată.

Art. 26. Judecătorul are dreptul să se angajeze în procesul de predare, de cercetare sau alte activități de creație, fără restricție, și să fie plătit pentru asta. Astfel de activități ale unui judecător sunt asistate și încurajate în măsura în care acestea contribuie la consolidarea calificării profesionale.

Comentariu. Politica Judiciară, care se dezvoltă ca urmare a sistematizării hotărârilor judecătorești pronunțate de către judecători în interpretarea legii, depinde, substanțial, de cultura juridică a corpului judiciar și de performanțele creative ale activității judiciare, printre alți factori. Un corp judiciar modern implică existența unui personal profesionist și excelente competențe sociale. Cunoștințele obținute în cadrul învățământului profesional, precum și competențele și experiența dobândită în exercitarea funcției au nevoie de îmbunătățire constantă și armonizare cu schimbarea relațiilor sociale.

În virtutea statutului lor, judecătorii trebuie să aibă grijă în mod constant de îmbunătățirea calificării lor și de performanță, care este definită în legislație ca datoria judecătorilor de a participa la programele obligatorii de formare profesională.

Interdicția de a deține alte funcții sau de a executa alte munci plătite înseamnă că un număr mare de reprezentanți ai sistemului judiciar pot desfășura doar activități științifice și de predare în diferite instituții de învățământ, acestea fiind compatibile cu poziția lor.

Noțiunea de "fără restricții" nu poate fi interpretată în sens larg, deoarece îndeplinirea de către orice judecător a atribuțiilor sale judiciare are prevalență asupra tuturor activităților în care poate fi implicat judecătorul. Munca didactică,

științifică sau de creație nu trebuie să afecteze exercitarea atribuțiilor judiciare. Un judecător care se angajează în această muncă ar trebui să se asigure că poate îndeplini sarcinile sale judiciare fără întârzieri. Remunerația unui judecător primită pentru activitatea sa științifică nu trebuie să depășească, în mod normal, suma plătită altora pentru aceeași prestație.

Judecătorii care predau și desfășoară activitate științifică pot face trimiteri la cazurile examinate și definitive de către instanțele judecătorești, însă judecătorii ar trebui să fie prudenți în ceea ce privește utilizarea numelor reale ale părților. În măsura posibilului, coperta lucrărilor științifice nu ar trebui să sublinieze poziția judecătorului. Articolele publicate în buletinul informativ al asociației profesionale pot fi o excepție de la această regulă. Un judecător poate primi o compensație pentru costurile sale în acest domeniu de activitate, dacă sursa nu poate fi în mod rezonabil percepută ca un mijloc de a influența a judecătorului.

În măsura în care munca didactică, științifică, de creație ajută la îmbunătățirea profesionalismului judecătorilor, ar trebui să fie încurajată de către președinții instanțelor și luată în considerare în scopul promovării în carieră.

Exemple de încălcări ale acestei reguli.

Un judecător a organizat o expoziție de desene cu vânzare, precizând în anunțul de publicitate că expoziția a fost organizată cu sponsorizarea unui om de afaceri.

Un judecător predă într-o universitate, unde salariul său este de patru ori mai mare ca remunerația altor persoane care predau în cadrul aceleiași universități.

Traducere și adaptare realizate de Lucia Zaharia